

MANUEL OLTRA

(València 1922 – Barcelona 2015)

OBRA CORAL SOBRE ELS POEMES SEGÜENTS:

JACINT VERDAGUER

(Folgueroles 1845 – Vallvidrera 1902)

LA ROSA DE JERICÓ

(1958)

Brenda Sara, solista

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

(Barcelona 1894 – 1924)

NADAL

(1951)

FEDERICO GARCÍA LORCA

(Fuente Vaqueros, Granada 1898 – Granada 1936)

TRES ANDALUZAS

(1954)

Canción de Jinete

Es verdad

Arbolé arbolé

Martí Doñate, Mercè Bruguera i Brenda Sara, solistes

ROMANCE

(1963)

Martí Doñate, solista

TRES CANCIONES DE AMOR

(1971)

Madrigalillo

Eco

Preludio

PERE QUART (atribuït)

(Sabadell 1899 – Barcelona 1986)

AMOR MARINER

(1969)

BESTIARI

Mosques i mosquits (1964)

Pregadéu (1957)

Coccinella (1957)

Xanguet (1957)

Pingüí (1980)

Gripau (1963)

Aranya (2002)

Musclo (1963)

Bacil (1963)

Colomí (1987)

Rata-pinyada (1964)

Rossinyol caduc (1964)

Elefant (1964)

Anabel Real, Mercè Bruguera i Brenda Sara, solistes

La durada aproximada del concert és de 75

ENSEMBLE O VOS OMNES

I CANTANTS DE LAUDITORI

XAVIER PASTRANA, DIRECCIÓ

Cantants:

Sopranos: **Evelyn Johnson / Maria Pujades / Brenda Sara / Clara Brunet / Anabel Pérez / Belén Bernaus**

Contralts: **Guillermina Gallardo / Marta Cordoní / Assumpta Cumí / Mercè Bruguera / Mariona Llobera / Daniel Folqué**

Tenors: **Martí Doñate / Joan Mas / Matthew Thomson / Aniol Botines / Alejandro López / Carles Prat**

Baixos: **Daniel Morales / Joan Garcia / Pablo Acosta / Valentín Miralles / Néstor Pindado / Toni Fajardo**

COMENTARI

per **Xavier Pastrana**

La figura de Manuel Oltra (1922-2015) és una de les més arrelades al teixit cultural català. És així perquè el mestre Oltra va cultivar amb profusió la música coral, la música per a cobla i la música destinada a balls populars (esbarts, bàsicament), i ho va fer amb un corpus d'obres que va des de la gran complexitat, destinada a potents intèrprets, fins a la senzillesa abastable per tothom. Per això, el podríem definir com un músic àmpliament conegut i valorat, especialment en l'entorn d'aquests pilars de la música popular catalana. Tanmateix, és cert que aquest reconeixement potser no s'ha vist tan clara en l'àmbit simfònic o cambrístic (tot i que també compta amb obres valuosíssimes) i que, d'alguna manera, aquesta inclinació cap a la música coral i de cobla l'ha encasellat. D'altra banda, l'estètica de Manuel Oltra també l'ha situat fora dels corrents imperants en aquestes últimes dècades i, per tant, també d'alguns circuits. La seva música és

clarament clàssica (hereva de la música postimpressionista francesa i amb Béla Bartók com a referent habitual), i més d'una vegada se li havia retret que no escrivís música atonal. Ell, amb una rialla discreta, responia que no era cert, ja que havia escrit una obra atonal: "Microbi", una peça del *Bestiari* que avui podrem escoltar. El que possiblement expliqui aquesta curiosa idiosincràsia de la seva figura és que, per dir-ho d'alguna manera, Manuel Oltra va néixer tard. Oltra, realment, pertany a una generació que ja s'apagava quan ell començava a escriure música. Parlem d'aquell grup de compositors que brillava amb llum mediterrània just abans de la foscor del franquisme: Eduard Toldrà, Juli Garreta, Joaquim Serra, Ricard Lamote de Grignon... tots ells amb forts lligams amb la música europea (francesa, principalment), però amb les arrels clavades en la música i l'art català. Quan Manuel Oltra parlava d'aquests compositors, hom podia veure com els sentia, de propers (els anomenava "el Serra" o "el Lamote"). Oltra expressava una especial predilecció per Joaquim Serra, de fet, el més contemporani i possiblement més familiar des del punt de vista estètic. Oltra és, doncs, l'últim representant d'aquesta generació, tot i quedar-ne desenganxat temporalment. I ho és al mateix nivell que qualsevol d'ells.

Si bé Manuel Oltra va escriure molts arranjaments de melodies populars per a cor, el concert d'avui se centra en les obres basades en grans poemes i poetes, com Federico García Lorca, Joan Salvat-Papasseit o Pere Quart. Oltra i Joan Oliver no es van arribar a trobar mai, però el compositor va saber indirectament que el poeta havia escoltat algunes de les seves obres amb textos seus i que l'hi havien agradat. De fet, Oliver és el poeta predilecte del compositor i qui ocuparà la major part del programa. És aquest binomi el que genera una de les més grans obres corals catalanes, el *Bestiari*, una col·lecció de petites peces que Oltra va escriure durant diverses dècades (1954-1988) i que presenten un domini extraordinari de l'harmonia i l'escriptura coral, sense exigir mai anar més enllà de les quatre veus. L'humor, ara àcid, ara tendre, dels poemes de Quart troba el seu reflex en una música magnífica, plena de girs inesperats i de recursos sorprenentment imaginatius. El *Bestiari* era considerada pel compositor com una de les seves obres més importants, i la posava a l'altura de la *Rapsòdia per a piano i còbala* o la *Simfonia Esparsa*.

Les dues col·leccions d'obres amb text de Lorca (*Tres andaluzas* i *Tres canciones de amor*) representen una aproximació delicadíssima de Manuel Oltra a la música d'arrel andalusa, que també havia cultivat en arranjaments de melodies tradicionals, i alhora la música més internacional d'Oltra, ja que ha estat interpretada a tot Europa i a Amèrica. En aquest concert també tindrem l'ocasió d'escoltar la inèdita *Romance*, amb text de Lorca, escrita el 1963 i estrenada pel Cor Lieder Càmera l'any 2012.

Un apunt final és necessari per explicar la magnífica producció coral de Manuel Oltra. Moltes són les raons que porten a un compositor a escriure una música concreta, però una de les més potents és tenir la certesa que serà estrenada per un intèrpret de qualitat. I en aquest sentit, cal anomenar la figura de Manel Cabero i el seu Cor Madrigal, destinatari primer de la gran majoria d'obres corals escrites per Manuel Oltra. El món coral ha estat el gran beneficiat de l'amistat i l'entesa que hi havia entre el compositor i el director. Gràcies a aquesta relació, comptem avui en dia amb una música coral d'un valor incalculable que ens serveix per completar la cartografia d'una generació de compositors a la qual sempre ens haurem de referir a l'hora d'explicar i entendre la història de la música catalana.

EN COL·LABORACIÓ AMB

